

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia2023 r.

**w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki
wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz kwalifikacji osób tam
zatrudnionych**

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- 2) kwalifikacje osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

§ 2. 1. Standard podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, zwany dalej „ośrodkiem”, obejmuje:

- 1) w zakresie interwencyjnym:
 - a) zapewnienie schronienia osobie doznającej przemocy domowej oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności wynikającą z konieczności zapewnienia jej bezpieczeństwa,
 - b) ochronę osoby doznającej przemocy domowej przed osobą stosującą przemoc domową,
 - c) udzielanie natychmiastowej wszechstronnej pomocy, w tym pomocy psychologicznej i prawnej,
 - d) rozpoznanie sytuacji osoby doznającej przemocy domowej i ocenę ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa tej osoby lub dzieci pozostających pod jej opieką;

¹⁾ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz.416).

2) w zakresie terapeutyczno – wspomagającym:

- a) opracowanie diagnozy dotyczącej sytuacji osoby doznającej przemocy domowej przebywającej w ośrodku oraz dzieci pozostających pod jej opieką,
- b) udzielanie osobie doznającej przemocy domowej wsparcia w formie specjalistycznego poradnictwa, w szczególności:
 - prawnego,
 - psychologicznego,
 - socjalnego,
 - medycznego,
- c) prowadzenie grup wsparcia oraz grup terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie osoby doznającej przemocy domowej oraz nabycie przez nią umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc domową,
- e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,
- f) ocenę sytuacji dzieci na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w art. 107 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901),
- g) udzielanie konsultacji wychowawczych osobom doznającym przemocy domowej przebywającym w ośrodku przez specjalistów zatrudnionych w ośrodku;

3) w zakresie potrzeb bytowych zapewnienie:

- a) całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób, z zastrzeżeniem, że liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości lokalowych ośrodka oraz po uzyskaniu zgody organu prowadzącego,
- b) pomieszczenia do spania przeznaczonego maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej osoby doznającej przemocy domowej,
- c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki,
- d) ogólnodostępnej łazienki, wyposażonej w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,
- e) co najmniej jednego pomieszczenia do prania i suszenia,
- f) ogólnodostępnej kuchni lub aneksu kuchennego z miejscami do przygotowywania posiłków, przy czym liczba miejsc do przygotowywania posiłków, powinna być

proporcjonalna do liczby osób przebywających w ośrodku, w tym dzieci – jedno miejsce do przygotowywania posiłków na nie więcej niż dziesięć osób, wyposażone co najmniej w: kuchenkę, zlewozmywak, lodówkę, meble kuchenne oraz sprzęt i naczynia do przygotowywania i spożywania posiłków,

- g) pomieszczenia do przechowywania wózków dziecięcych o ile pozwalają na to możliwości lokalowe,
- h) pomieszczenia do pracy indywidualnej z osobami doznającymi przemocy domowej,
- i) wyżywienia, odzieży i obuwia,
- j) środków higieny osobistej i środków czystości;

2. Sposób świadczenia usług, szczególnie w zakresie potrzeb bytowych, powinien być dostosowany do osób o szczególnych potrzebach wynikających w szczególności z ich stanu zdrowia, w tym osób niepełnosprawnych.

§ 3. 1. Realizacja usług w zakresie terapeutyczno - wspomagającym świadczonych przez ośrodek odbywa się w oparciu o indywidualny plan wsparcia, zwany dalej „planem”.

2. Plan opracowywany jest niezwłocznie po przyjęciu osoby doznającej przemocy domowej do ośrodka przez, wyznaczonego przez dyrektora ośrodka, pracownika ośrodka w uzgodnieniu z osobą doznającą przemocy domowej, a następnie realizowany jest przy współpracy i z aktywnym jej udziałem.

3. Plan określa metody i działania polegające na wzmocnieniu osoby doznającej przemocy domowej w pokonaniu trudnej sytuacji życiowej, a także czas ich realizacji z uwzględnieniem potrzeb tej osoby oraz możliwości organizacyjnych ośrodka.

4. Koordynowanie realizacji działań ujętych w planie, w tym ewentualna weryfikacja celów i działań w nim ujętych, oraz monitorowanie jego realizacji, wykonywane jest przez pracownika ośrodka wyznaczonego przez dyrektora ośrodka, w porozumieniu i współpracy z osobą doznającą przemocy domowej przebywającą w ośrodku.

5. Opracowanie planu, o którym mowa w ust. 1 i koordynowanie działań, o których mowa w ust. 4 realizowane jest przez pracownika ośrodka posiadającego kwalifikacje określone w § 4 ust.1.

§ 4. 1. W ośrodku są wymagane następujące kwalifikacje na stanowisku:

- 1) psychologa – ukończone jednolite studia magisterskie lub studia II stopnia na kierunku psychologia i udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej lub posiadanie zaświadczenia o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin,
- 2) pedagoga – ukończone jednolite studia magisterskie lub studia II stopnia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie pedagogiki i udokumentowany co najmniej roczny staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) pracownika socjalnego – kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej lub zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin,
- 4) terapeuty – udokumentowane przygotowanie do prowadzenia terapii z osobami doświadczającymi przemocy domowej,
- 5) prawnika – ukończone studia na kierunku prawo.

2. W ośrodku zawód:

- 1) lekarza – wykonują osoby spełniające wymagania określone przepisami o zawodach lekarza i lekarza denty, a w przypadku udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu psychiatrii – posiadające także specjalizację w dziedzinie psychiatrii lub psychiatrii dzieci i młodzieży;
- 2) pielęgniarki – wykonują osoby spełniające wymagania określone przepisami o zawodach pielęgniarki i położnej;
- 3) ratownika medycznego – wykonują osoby spełniające wymagania określone przepisami dotyczącymi wykonywania zawodu ratownika medycznego.

§ 5. Istniejące w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, które nie spełniają standardów podstawowych usług, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 niniejszego rozporządzenia, są obowiązane do osiągnięcia tych standardów w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 22 czerwca 2023 r.²⁾

MINISTER
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
MARLENA MALĄG

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. poz. 259), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. poz. 535).